

KAPITOLA PRVÁ,

v ktorej Praha páchne krvou, Reynevan je prenasledovaný a potom sa - postupne - zaoberá rutinou, spomína, smúti, oslavuje, bojuje o život a ponára sa do perín. A v úzadí dejiny Európy metajú kotrmelce, zrážajú päty a kvília v zákrutách.

Praha páchla krvou.

Reynevan si oňuchal obidva rukávy kamizoly. Len pred chvíľou opustil špitál a v špitáli, ako to už býva, takmer všetkým púšťali krv a pravidelne vyrezávali vredy, ba aj amputácie sa tam uskutočňovali v intervaloch hodných lepších záležitostí. Odev mohol nasiaknuť zápachom, na tom by nebolo nič čudné. Kamizola však bola cítiť len kamizolou. Ničím iným.

Zdvihol hlavu, vetril. Od severu, z ľavého brehu Vltavy, sem vietor prinášal pach buriny a tráv pálených v sadoch a viniciach. Od rieky to navyše razilo bahnom a hnilobou – panovali horúčavy, hladina veľmi poklesla, odkryté brehy a vyschnuté plytčiny už dlhší čas poskytovali mestu nezabudnuteľné čuchové vnemy. No tentoraz to nesmrdelo bahno. Tým si bol Reynevan istý.

Lahký a premenlivý vetrík občas povieval od východu, od Poříčskej brány. Od Vítkova. A zem pod Vítkovským vrchom mohla, samozrejme, vydávať pach krvi. Ved' jej tam vsiaklo nemálo.

To predsa nie je možné; Reynevan si napravil na pleci remeň torby a rýchlym krokom sa vydal dole uličkou. Nie je možné, že by z Vítkova bolo cítiť krv. Po prvé, je to dosť ďaleko. Po druhé, bitka sa odohrala v lete 1420. Pred siedmimi rokmi. Dlhými siedmimi rokmi.

Energickými krokmi prešiel popri Kostole svätého kríža. Pach krvi sa však nevytratil. Skôr naopak. Zosilnel. Pre zmenu totiž zrazu zavial vietor od západu.

Nuž, pomyslel si pri pohľade na neďaleké geto, kameň, to nie je zemina, staré tehly a omietky si pamätajú veľa, veľa sa v nich toho môže uchovať. Čo pohltia, to smrdí dlho. A tam, pod synagógou, v uličkách a domoch sa krv prelievala ešte hojnejšie než na Vítkove. A nie až tak dávno. Roku 1422, počas krvavého pogromu, v čase nepokojov, čo vypukli v Prahe po poprave Jana Želivského, pražský ľud, rozzúrený štátim svojho milovaného tribúna, povstal, aby sa pomstil, aby vypaľoval a zabíjal. Ako obyčajne, najviac sa pri tom ušlo židovskej štvrti. Židia nemali so zabitím Želivského absolútne nič spoločné a ani v najmenšom neniesli vinu na jeho osude. Ale kto by už nad tým uvažoval?

Reynevan za svätokrížskym cintorínom odbočil, prešiel popri nemocnici, vyšiel na Starý uhoľný trh, šikmo pretal námestíčko a vnoril sa medzi brány a úzke uličky vedúce k Dlhej triede. Pach krvi sa stratil, rozplynul sa v mori iných pachov. Brány a slepé uličky totiž smrdeli všetkým, čo si len možno predstaviť.

Dlhá trieda ho okamžite privítala dominantnou a priam omamujúcou vôňou pečiva. V pekárskych krámoch sa na poličkách a laviciach a všade, kam len oko dohliadlo, zlato leskli, vystatovali a voňali slávne pražské pekárenské výrobky. Aj keď v hospici raňajkoval a necítil hlad, neovládol sa a hneď v prvej pekárni si kúpil dve čerstvučké žemle. Žemle, tu nazývané calty, mali taký sugestívne erotický tvar, že Reynavan dlhší čas chodil po Dlhej triede ako vo sne a potľkal sa po obchodíkoch, ponorený do myšlienok na Nikolettu, horúcich ako púštny vietor. Myslel na Katarzynu Bibersteinovú. Medzi chodcami, do ktorých vrážal a zamyslene ich odstrkoval, bolo aj niekoľko mimoriadne atraktívnych Pražaniek rôzneho veku. Nevšimá si ich. Poprosil o prepáčenie a šiel ďalej, striedavo zahrýzal do calty a vzápätí na ňu hľadel ako očarovaný.

Staromestské námestie ho prebralo pachom krvi.

Nuž, pomyslel si Reynevan dojedajúc caltu, tu to možno ani neprekvapuje. Pre túto dlažbu krv nie je nijaká novinka. Jana Želivského a osem jeho

spoločníkov predsa stáli práve tu, v Staromestskej radnici, keď ich sem v onen marcový pondelok nalákali. Keď po zradcovskom treste zmývali radničnú dlažbu, červená pena spod brány vytekala v celých potokoch, ba stekala údajne až pod pranier uprostred námestia a tam vytvorila obrovskú kaluž. A o krátky čas, keď správa o smrti tribúna vyvolala v Prahe výbuch hnevu a túžbu po pomste, krv tiekla vo všetkých stokách naokolo.

Smerom k Týnskemu chrámu Matky Božej šli ľudia, tlačili sa do arkády vedúcej k bráne svätyne. Rokycana bude mať kázeň, pomyslel si Reynevan. Stálo by za to vypočuť si, čo má Jan Rokycana na srdci. Počúvať kázne Jana Rokycanu sa vždy vyplatilo. Vždy. A najmä teraz, v časoch, keď takzvaný priebeh udalostí ponúkal témy pre kázne priam v odstrašujúcom tempe. Bolo, ej veru, bolo o čom kázať. A stálo za to počúvať.

Niet však času, uvedomil si. Sú súrnejšie záležitosti. A je tu aj problém. A ten spočíva v tom, že ma sledujú.

To, že ho sledujú, Reynevan pochopil už dávno. Hneď ako vyšiel z hospicu pri Svätom kríži. Prenasledovatelia boli veľmi šikovní, neukazovali sa, skrývali sa veľmi dômyselne. Ale Reynevan to zbadal. Veď to nebolo po prvý raz.

V podstate aj vedel, kto ho sleduje a na čí príkaz. To však vôbec nebolo dôležité.

Musel sa ich striasť. A už mal aj plán.

Vošiel na preplnený, hlučný a páchnuci Dobytčí trh, zamiešal sa do davu smerujúceho k Vltave a Kamennému mostu. Chcel sa stratiť a na moste, v úzkom hrdle, tesnom priesmyku spájajúcom Staré Mesto s Malou Stranou a Hradčankami, v zmätku a tlačenci mal veľkú šancu zmiznúť. Reynevan v tom stisku kľučkoval, vrážal do chodcov a tí ho častovali nadávkami.

– Reinmar! – jeden z postrčených, namiesto toho, aby ho nazval „skurvynom“ ako ostatní, ho oslovil menom, aké nosil od krstu. – Preboha! Ty si tu?

– Tu veru. Počúvaj, Radim... Čo to tu, kristepane, tak smrdí?

– Toto, – Radim Tvrdík, nízky, už nie celkom mladý muž, ukázal na vedro, ktoré niesol. – To je hlina a bahno. Z brehu. Potrebujem... Vieš na čo...

– Viem, – Reynevan sa nepokojne poobzeral. – Akožeby nie.

Radim Tvrdík bol, ako vedeli všetci zasvätení, čarodejník. A Radim Tvrdík bol aj, ako vedeli niektorí zasvätení, posadnutý myšlienkou stvoriť umelého človeka, golema. Všetci – aj menej zasvätení – vedeli, že zatiaľ jediného golema sa vo veľmi dávnych časoch podarilo stvoriť istému pražskému rabínovi, v uchovaných dokumentoch nazývanému zaručene prekrúteným menom Bar Halevi. Podľa legendy dávnemu židovi poslúžilo na vytvorenie golema bahno, hlina a blato z dna Vltavy. Tvrdík – ako jediný – však zastával názor, že úlohu tvorivého činiteľa tu nezohrali ceremónie a zaklínadlá, napokon všeobecne známe, ale určitá astrologická konjunkcia, ktorá mala vplyv na predmetné bahno a konkrétnu hlinu, na ich magické vlastnosti. Keďže však nemal ani predstavu, o aké konkrétne postavenie planét mohlo ísť, Tvrdík pracoval metódou pokusov a omylov – zbieral hlinu tak často, ako bol schopný, v nádeji, že raz nakoniec natrafí na tú pravú. Zbieral ju na rôznych miestach. Dnes to však prehnal – podľa príšerného smradu podistým naberal rovno pod nejakým hajzlom.

– Nie si v práci, Reinmar? – spýtal sa a utrel si čelo opakom dlane. – Nie si v špitáli?

– Vzal som si voľno. Nebolo čo robiť. Pokojný deň.

– Daj, Bože, – magik položil vedro na zem, – aby nebol posledný. Aj časy sú také...

Všetci v Prahe vedeli, o čom je reč, o aké časy ide. Ale radšej sa o tom nerozprávalo. Veta zostala nedokončená. Nedokončiť vetu bolo zrazu všeobecne rozšírené a móдне. Zvyk prikazoval na takúto nedokončenú vetu odpovedať múdrou grimasou, vzdychnúť si a významne pokývať hlavou. Ale Reynevan na to nemal čas.

– Chod' si svojou cestou, Radim, – povedal a obzrel sa. – Nemôžem tu postávať. A lepšie urobíš, keď tu nebudeš stáť ani ty!

– Hee?

– Sledujú ma. Preto nemôžem zísť na Súkennícku.

– Sledujú, – zopakoval Radim Tvrdík. – Tí, čo aj inokedy?

– Určite. Maj sa.

– Počkaj.

– A načo?

– Nie je múdre strácať chvost.

– Ako?

– Pre tých, čo ťa sledujú, – vysvetlil neočakávane triezvo Čech, – je pokus stratit' chvost jasným znamením, že sledovaný nemá čisté svedomie a niečo tají. Zlodeja prezradí to, že uteká. Že nejdeš na Súkennícku, to je múdre. Ale neklučuj, neuháňaj, neskrývaj sa. Rob to, čo robíš obvykle. Vykonávaj svoje bežné činnosti. Tých, čo ťa sledujú, musíš otráviť nudnou každodennou rutinou.

– Napríklad?

– Vyschlo mi v krku pri kopaní bahna. Pod', zjédeme k Rakovi. Dáme si pivo.

– Sledujú ma, – pripomenul Reynevan. – Nebojíš sa...

– Čoho, – čarodejník zdvihol svoje vedro, – čoho by som sa mal báť?

Reynevan si vzdychol. Pražskí magici ho už neraz prekvapili. Nevedel, či je to obdivuhodná chladnokrvnosť, alebo len obyčajný nedostatok predstavivosti – ale niektorých miestnych čarodejníkov vôbec nezarážalo, že pre tých, čo sa zaoberali čiernou mágiou, mohli byť husiti oveľa nebezpečnejší než Inkvizícia. *Maleficium*, čarodejníctvo, sa uvádzalo medzi smrteľnými hriechmi, ktoré štvrtá pražská artikula prikazovala trestať smrťou. Keď išlo o pražské artikuly, s husitmi neboli žarty. Kališníci z Prahy, považujúci sa za umiernených v tejto oblasti, v ničom nezaostávali za táboritskými radikálmi či fanatickými sirotkami. Zadržaného čarodejníka vsadili do suda a v sude ho upálili na hranici.

Zahli k námestiu, prešli Nožířskou, potom Ulicou Zlatníkov a Svatojilskou. Kráčali pomaly. Tvrdík sa zastavil pri niekoľkých obchodíkoch, so známymi kupcami si vymenil zopár klebiet. Štandardne párkrát prerušili

vetu hneď za „keď sú takéto časy...“, obvykle sa to prerušenie kvitovalo múdрым výrazom tváre, povzdychom a významným pokývaním hlavy. Reynevan sa obzeral, ale prenasledovateľov nikde nevidel. Veľmi dobre sa skrývali. Nevedel, čo cítili, jeho samého však nudná rutina začínala otravovať priam prenikavo.

Našťastie onedlho, keď zahli zo Svatojilskej pod bránu a do dvora, ocitli sa rovno pred domom U červeného raka. A pred krčmičkou, ktorú krčmár bez štipky nápaditosti pomenoval rovnako.

– Hej! Len sa pozrite! Veď je to Reynevan!

Pri stole, na lavici za opornými stĺpmi príziemia, sedeli štyria muži. Všetci boli fúzatí, plecnaťi, oblečení v rytierskych lentneroch. Dvoch Reynevan poznal, takže vedel, že sú to Poliaci. Keby nevedel, tak by to uhádol. Ako všetci Poliaci za hranicami, v cudzine, aj títo sa správali hlučne, arogantne a demonštratívne grobiansky, čo malo, podľa ich vlastných predstáv, zdôrazňovať ich status a vysoké spoločenské postavenie. Bolo zábavné, že od Veľkej noci bol status Poliakov v Prahe nizučký a ich reputácia ešte nižšia.

– Pochválen! Vitaj, vážený náš Aeskulap! – privítal ich jeden z Poliakov, Reynevanov známy, Adam Wejdnar z rodu Rawiczovcov. – Sadni si! Obidvaja si sadnite! Pozývame vás, ste našimi hosťami!

– A čože ho tak horlivo pozývaš? – zmraštil sa s predstieraným zhnusením druhý Poliak, takisto Veľkopolan a Reynevanovi rovnako známy Mikołaj Żyrowski z rodu Czewojovcov. – Máš peniaze na rozhodzovanie, alebo čo? Okrem toho, bylinkár sa predsa venuje malomocným! Môže nás nakaziť leprou! Alebo niečím ešte horším!

– S malomocnými už nepracujem, – vysvetľoval Reynevan trpezlivo, lebo sa s touto výhradou nestretol po prvý raz. – Už dobrý rok nechodím k Božohrobcom na Zděraz. Teraz robím v hospici Bohuslavov. Tu, na Starom Meste. Pri Kostolíku svätého Šimona a Judu.

– Dobre, dobre, – mávol rukou Żyrowski, ktorý o tom všetkom už vedel. – Čoho by ste sa napili? Ach, anciáša, prepáčte. Zoznámte sa. Pasovaní páni: Jan Kuropatwa z Łańcuchowa z rodu Szreniawa, a Jerzy Skirmunt, z rodu Odrowąż. Ale čo to tu, s odpustením, tak smrdí?

– Bahno. Z Vltavy.

Reynevan a Radim Tvrđík si dali pivo. Poliaci pili rakúske víno a jedli dusenú baraninu s chlebom. Pritom nahlas demonštratívne rozprávali po poľsky – väčšinou rozmanité anekdoty, každú jednu sprevádzal hromový rehot. Okoloidúci odvracali hlavy, nadávali popod nos. Niektorí si aj odpluli.

Od Veľkej noci, presnejšie od Zeleného štvrtka, nemali Poliaci medzi Čechmi najlepšiu povest' a ich postavenie v Prahe nepatrilo medzi tie vyššie. A vyznačovalo sa klesajúcou tendenciou.

Spolu so Zygmuntom Korybutowiczom, Jagieľlovým synovcom, skrátene zvaným Korybut, kandidátom na českého kráľa, prišlo do Prahy prvý raz asi tak päťtisíc, druhý raz asi päťsto poľských rytierov. Mnohí videli v Korybutovi nádej a záchranu pre husitské Čechy, ba Poliaci sa s verovou bili za Kalich a zákon Boží, neľutovali krv preliatu pri Karlštejne, pri Jihlave, pri Retzi a pri Ústí. Napriek tomu ich nemali radi ani ich českí spolubojovníci. Ako si možno obľúbiť individú, ktoré vyprskli do smiechu, keď počuli, že ich českí bratia v zbrani nosia také mená ako Picek ze Psíkous či Sádlo ze Staré Kobzy? Ľudí, ktorí divokým smiechom reagovali na mená ako Cvok z Chalupy alebo Doupa ze Zásady?

Korybutova zrada, prirodzene, poľskej veci veľmi vážne uškodila. Nádej Čiech sklamala na celej čiare, husitský kráľ sa *in spe* kmotril s katolíckymi pánmi, zradil záležitosť prijímania *sub utraque specie*, zradil štyri artikuly, na ktoré prisahal. Sprisahanie sa odhalilo a rozbilo, Jagieľlov synovec sa namiesto na trón dostal do väzenia, a na Poliakov sa začalo hľadiet priam nepriateľsky. Časť z nich okamžite opustila Čechy. Časť však zostala. Aby tým dala najavo nesúhlas s Korybutovou zradou, aby sa tým jasne pridala na stranu Kalicha, aby deklarovala pripravenosť na ďalší boj za kališnícku záležitosť. A výsledok? Nemali ich radi naďalej. Panovalo podozrenie – a nie neopodstatnené –, že Poliakom na kališníckej záležitosti figu záleží. Tvrđilo sa, že zostali, lebo, *primo*, vrátiť sa nemali kam, ani prečo. Do Čiech pritiahli už ako prenasledovaní súdmi a sekvestráciou postihnutí márnotravníci, a teraz ešte navyše boli všetci, vrátane

Korybuta, postihnutí kliatbou a infámioiu. Lebo, *secundo*, bojujúc v Čechách, rátajú výhradne s obohatením, získaním koristi a majetku. Lebo, *tertio*, nehrnú sa do boja, využívajú neprítomnosť bojujúcich Čechov a pretáhujú ich ženy.

Všetky tieto tvrdenia boli pravdivé.

Keď ďalší okoloidúci Pražan začul poľštinu, odplul si na zem.

– Ej, veru, nemajú nás veľmi v láske, nemajú, – poznamenal, smiešne zaťahujúc slová, Jerzy Skirmunt z rodu Odrowążovcov. – Prečože to je takto? Ej, čudné, veru.

– Bodaj s nimi pes tancoval, – Żyrowski vypol do ulice hruď ozdobenú striebornými podkovami Czewoviovcov. Ako každý Poliak zastával nezmyselný názor, že ako erbový šľachtic, hoci aj s celkom holým zadkom, je v Čechách rovný Rožmberkovcom, Kolowratom, Šternberkovcom a všetkým ostatným rodom dohromady.

– Možno aj tancoval, – súhlasil Skirmunt. – Ale taký bastard, milý môj.

– Týchto ľudí, – Radim Tvrdík mal hlas pokojný, ale Reynevan ho poznal až pridobre, – týchto ľudí prekvapuje pohľad na rytierskych a vojenských pánov, čo sa tak bezstarostne zabávajú pri krčmovom stole. V takýchto dňoch. Teraz, keď sú také časy...

Nedokončil, podľa zvyku. Ale Poliaci nemali vo zvyku dodržiavať zvyky.

– Keď sú také časy, – rozrehotal sa Żyrowski, – že idú na vás križiaci, há? A že idú s veľkou slávou, že prinášajú oheň a meč, že za sebou nechávajú spúšť? Že sa človek iba pozerá, ako...

– Tichšie, – prerušil ho Adam Wejdnar. – A vám, pán Čech, odpoviem toto: Nie je celkom presná vaša pripomienka. Lebo v Novom Meste je, pravdaže, teraz pusto, vyludnilo sa. Keďže nastali, ako ste ráčili povedať, takéto dni, Novomešťania v húfe odtiahli pod ochranu Prokopa Holého. Keby mi teda nejaký Novomešťan dohovárал, tak by som mlčal. Ale odtiaľto, zo Starého Mesta, neodišiel vôbec nikto. Takže handra trasie onucou, to je všetko.

– Sila, – zopakoval Żyrowski, – sa valí od západu, celá Európa! Tentoraz vám to len tak neprejde! Prišiel váš koniec, už došlo aj na vás!

– Na nás, – zopakoval ironicky Reynevan. – A na vás nie?

– Aj na nás, – odvetil zachmúrene Wejdnar a gestom utíšil Żyrowského.
– Aj na nás. Bohužiaľ. Vyzerá to tak, že sme si v tomto konflikte vybrali nesprávnu stranu. Mali sme počúvať, čo hovorí biskup Łaskarz.

– Veru, – vzdychol si Jan Kuropatwa, – aj ja som mal počúvnúť Zbyszka Oleśnického. A teraz sme tu uviazli ako hovädá na bitúнку, a môžeme iba vyzerat' mäsiara. Mieri k nám, to vám hovorím, páni, krížová výprava, akú ešte svet nevidel.

Osemdesiatisícová armáda. Bavorčici, Sasíci, vojská rýnskych falcgrófov, ozbrojený ľud zo Švábska, z Durýnska, z miest Hanzy, k tomu ešte celý plzenský landfried, ba dokonca aj nejakí zámorskí čudáci. Prešli cez hranicu na začiatku júla, obklúčili Stříbro, ktoré onedlho padne, možno už padlo. A ako ďaleko je zo Stříbra k nám? Odhadom takých dvadsať míľ. Tak si to pekne zrátajte. Do piatich dní tu budú. Dnes máme pondelok. V piatok, pamätajte si moje slová, v piatok uvidíme ich kríže pri Prahe.

– Nezastaví ich ani Prokop, v poli ho porazia. Nevyrovná sa im. Je ich priveľa.

– Keď Madianiti a Amalekiti útočili na Gilead, – povedal Radim Tvrdík, – bolo ich ako kobyliiek, ich tiav bolo toľko ako piesku na morskom brehu. A Gedeon na čele sotva tristo bojovníkov ich porazil a rozprášil. Lebo bojoval v mene Pána zástupov, s Jeho menom na perách.

– Tak je, tak veru. A obuvnícky učeň Skuba porazil wawelského draka. Nemiešajte rozprávky so skutočnosťou, milostivý pane.

– Skúsenosť učí, – dodal s kyslým úsmevom Wejdnar, – že Pán, ak sa vôbec k niekomu pridá, tak na stranu silnejších zástupov.

– Prokop križiakov nezastaví, – zamyslene zopakoval Żyrowski. – Nuž, tentoraz by vás nezachránil ani sám Žižka, pán Čech.

– Prokop nemá nijaké šance! – vyprskol Kuropatwa. – Stavím sa o čokoľvek. Priveľká sila sa sem hrnie. S krížom prichádzajú rytieri z Jorgenschildu, z Rehole štítu svätého Juraja, výkvet európskeho rytierstva. A pápežský legát vraj vedie stovky anglických lukostrelcov. Počul si o anglických lukostrelcoch, Čech? Luky majú na výšku chlapa, strieľajú z nich na päťsto krokov a z takej vzdialenosti aj prerazia plechy, prepichnú drôtené košele, akoby boli z plátna. Ho-hó! Taký lukostrelec dokáže...

ANDRZEJ
SAPKOWSKI
HUSITSKÁ TRILÓGIA II
BOŽÍ BOJOVNÍCI

Z poľského originálu *Andrzej Sapkowski: Boży bojownicy*
ktorý vyšiel vo vydavateľstve SuperNOWA, Varšava 2004,
preložil Karol Chmel.

Vydalo vydavateľstvo Lindeni v Bratislave v roku 2020 v spoločnosti
Albatros Media Slovakia, s. r. o., so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava,
Slovenská republika

Číslo publikácie 2 138

Jazyková redakcia Zuzana Púčeková

Zodpovedný redaktor Erik Fazekaš

Technická redakcia Lubomír Kuba a Jana Urbanová

Sadzba Petra Jašovská

Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

2. vydanie

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú
odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk

eshop@albatrosmedia.sk

tel.: 02/4445 2046

© Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2020

Všetky práva sú vyhradené.

Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať
za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom
bez písomného súhlasu vydavateľa.

ALBATROS MEDIA